

Spiller musikken i læreruddannelsen?

Interview med Connie Koch Rasmussen UCL Odense.

af Erik Lyhne

September 2014

Dansk Sang her gennem en række artikler fulgt udviklingen indenfor musikfaget i den nye læreruddannelse LU13¹. Der er skrevet, om de gode intentioner, om at styrke musikfaget i den aftaletekst, der blev lavet som grundlag for udformningen af LU13. Der er skrevet om de fatale konsekvenser, det ville få, da det så ud til, at den individuelle undervisning i brugsklaver, sang og hovedinstrument ville forsvinde fra uddannelsen. I kølvandet af alle disse skrivelser og en meget aktiv indsats fra mange sider, lykkedes det foreløbigt at minimere nedskæringerne. På læreruddannelsen i VIA så det på et tidspunkt ud til, at nedskæringerne ville blive op til 75 %, men gennem forhandlinger er det lykkedes at "nøjes" med beskæringer på mellem 25 - 40 % alt efter de holdstørrelser, der opereres med. På mange af landets læreruddannelsessteder er forhandlingerne ikke afsluttet endnu. Det er langt fra alle steder, at musikfaget i LU13 er startet og de steder, hvor det er sket, er musikfaget organiseret på mange forskellige måder. Nogle steder afvikles det over et år og andre over to år. Musikfaget i LU13 er normalt organiseret som 2 nationale moduler, 1 lokalt modul samt specialiserings- og tværfaglige moduler, men nogle steder er der kun de to nationale moduler og en række tværfaglige moduler. Andre steder er der 3 moduler med mulighed for både mono- og tværfaglige specialiseringsmoduler. Den individuelle undervisning er også tilrettelagt og prioriteret lige så forskelligt som den øvrige musikundervisning.

Med baggrund i den debat, der var sidste år, har jeg som censorformand i Musik fået et pålæg fra uddannelsesministeriet om at følge udviklingen indenfor for musikfaget for at påse, at de musikstuderende kommer ud med de relevante kvalifikationer.

Daværende uddannelsesminister Morten Østergaard har i et svar til formand for Læreruddannelsens Musiklærerforening Signe Adrian og daværende formand for musiklærerforeningen Lisbeth Frostholt i uddrag skrevet:

"Vi skal huske på, at ingen lærerstuderende endnu har været til de nye afsluttende prøver i musik. Ministeriet følger udviklingen nøje. Jeg vil blandt andet tage initiativ til, at censorformandsskabet snarest muligt foretager en særlig vurdering af det kvalitative niveau i faget musik i læreruddannelsen, og at dette kommer til at indgå i censorformandsskabets årsberetning umiddelbart efter de første afsluttende prøver i musik. Det vil sige i beretningen for 2014 eller 2015. På denne baggrund vil Uddannelsesministeriet herefter vurdere, om der skal foretages yderligere tiltag med henblik på sikringen af det faglige niveau i faget musik i læreruddannelsen."

Dansk Sang vil løbende følge udviklingen for musikfaget i læreruddannelsen.

I denne artikel har vi et interview med lektor Connie Koch Rasmussen fra læreruddannelsen UCL i Odense. Hun har som en af de første lige haft afsluttende musikeksamen med et hold, der har gennemført uddannelsen under LU13.

I er nogle af de første, der har gennemført musikuddannelsen i den nye læreruddannelse LU13. Hvordan er undervisningen tilrettelagt?

Uddannelsen i musik er moduliseret og gennemføres på et år. Der er 3 moduler med 2 nationale moduler² i efteråret efterfulgt af et modul med andre fagmoduler eller praktik og afslutningsvis

det sidste lokale musikmodul. På den måde er musikuddannelsen på 30 erts point her i UCL. Vi har samlæsning mellem flere årgange. Det kunne i princippet være fra alle årgange, men i år har vi 1. og 3. årg. De ældre årgange har et praktikmodul lige efter jul og vores første årgang har et fordybelsesmodul, og kommer således ikke i praktik inden eksamen. I indeværende år, har vores 1. årgang ikke haft mulighed for at vælge et musikalsk fordybelses modul, da det ikke har været udbudt. Men vi arbejder på at kunne få mulighed for det.

Hvad betyder det for de 1. årsstuderende, at der ikke er praktik tilknyttet til musikuddannelsen?

Det har været svært, at 1. årgang ikke har haft praktikken når de øvrige studerende fra de ældre årgange har haft den. Det giver en forskel på flere måder. Det at praksisrelaterede aktiviteter vi laver på holdet er svært, når de studerende ikke har de samme referencerammer. Når de andre årgange kommer hjem fra praktik, har de ofte en helt anden holdning til faget, og de er trådt i karakter som musiklærere på en helt anden måde. Her i Odense kan vi dog lappe en lille smule på det, for vi har MAX-MUSIK projektet³, hvor vores studerende er ude på en folkeskole 3 dage pr. modul. Det er specielt godt for vores 1. årg., når de ikke har en formel praktikperiode. Jeg vil dog kæmpe for, at de får en decideret praktikperiode i forbindelse med musikuddannelsen.

Er der andre forskelle på holdet når der samlæses mellem årgangene?

Når vi f.eks. har oplæg om didaktik og pædagogik, kan man også mærke forskellen på at have 3. års og 1. års studerende sammen. De 3. års studerende er klædt helt anderledes på fra deres undervisning i didaktik og pædagogik, som de 1. års studerende ikke har stiftet bekendtskab med på samme måde endnu. Jeg synes også, man kan se disse forskelle på de studerendes opgaver og fremlæggelse til eksamen. Fra starten mangler de en fundamental basis for at kunne sætte musikfaget ind i en didaktisk og pædagogisk referenceramme. Som underviser, bliver jeg nødt til at differentiere den teori og didaktikundervisning, jeg har på holdet. Indenfor det musikalske udøvende område står de studerende mere lige på tværs af årgangene.

Hvordan er den særlige undervisning i klaver og sang organiseret?

Soloundervisningen, som jeg kalder det, er nogenlunde det samme i LU 13, som det var i LU 07. Jeg har bibeholdt, at det er soloundervisning, selvom jeg har haft tanker om at organisere det som holdundervisning. Som det er nu, bliver de studerende undervist i alt i 5 gange á 45 min. i hvert modul i sang og brugsklaver.

Hvordan har I organiseret eksamen?

Den tidligere eksamensordning var meget opdelt, og der var en hel række discipliner de studerende skulle op i. Brugsklaver, sang, spil på hovedinstrument mv. Vi har forsøgt at organisere eksamen i LU13 på en måde, hvor de studerende selv kan sammensætte deres program som en helhed, så det didaktiske og det musikalske kan følges ad. Som jeg ser det, bliver eksamen mere praksisrettet. På den måde, kan de studerende så og sige selv komponere deres egen eksamensforløb, og dermed tage stilling til hvor meget, og hvad de vil vise. De skal tage stilling til, hvor de f.eks. får brugsklaveret lagt ind i forløbet på en naturlig måde sådan, at deres eksamen kommer til at fremstå som en helhed og bliver praksisrettet.

I fht. disse intentioner, hvordan er eksamen så forløbet?

For det første er der nu 60 min, til musikeksamenen i LU13 mod de 45 min., vi havde før i Odense i LU07. Det betyder, at vi kan nå rundt om flere ting. Til eksamen viste det sig dog, at de studerende havde langt mere fokus på at fremstille teori og diskutere didaktik fremfor at komme rundt om hele musiklærerens faglighed. Jeg synes, at det er ærgerligt, at der ikke blev vist flere musikalske færdigheder. Til næste års forløb, vil jeg overveje, hvordan vi kan lave om på vægtningen således, at de musikalske færdigheder kommer mere i fokus uden, at det går ud over, at de studerende selv kan tilrettelægge deres eksamensforløb. En medvirkende årsag, til at vægtningen har været, som den var i år, har også været, at den synopse, der afleveres, for første gang tæller med i bedømmelsen. Det er godt nok, men det har medført, at de studerende har været mere fokuseret på den reflekterende side frem for den udøvende.

I har to nationale moduler og et lokalt modul på et år. Har I kunnet nå omkring alle de viden- og færdighedsmål, der ligger her?

Da vi afsluttede 2. modul lige inden jul, synes jeg, vi havde været omkring alle de viden- og færdighedsmål der ligger i dem. Men da vi startede i marts måned på vores lokale modul, gik der

meget hurtigt "eksamen" i det. Så mange af de ting, vi havde planlagt i dette modul, havde vi svært ved at nå.

I har som obligatorisk delelement i det lokale modul, at de studerende laver et læremiddel. Har I nået det?

Vi har en læremiddelprofil, som vi har holdt fast i og prioriteret. Den går ud på, at de studerende selv laver deres eget læremiddel i musikfaget. Det skal de helst afprøve i praktikken. Jeg synes, at processen med at skabe disse læremidler, udvikler de studerende rigtig meget. I den proces beskæftiger de sig med den skabende, udøvende og analytiske del af faget.

I forbindelse med LU13 har man flere steder indført screening og efterfølgende opkvalificering af de studerende, der ikke er på niveau inden for f.eks. klaverspil og sang. Har I også gjort det i Odense?

Nej vi har ikke screenet, men vi har haft såkaldte realkompetencevurderinger for studerende, der gerne vil have faget, men ikke opfylder adgangskravet. De prøves indenfor sang og klaverspil, og hvis de ikke er på niveau bliver de opfordret til at søge opkvalificering. Vi har talt om screening, men ved ikke, hvor det lander. Jeg kunne dog godt tænke mig, at de studerende fik en mulighed for at kunne opkvalificere sig her på læreruddannelsen, for så kunne man målrette undervisningen til de kompetencer, de skal have som musiklærere.

I intentionen for musik i LU13 ligger der, at faget skal opkvalificeres i fht. LU07. Er I lykkedes med det?

Jeg synes, der er et svært spørgsmål at svare på lige nu. Men jeg kan se forskellige ting i LU13, som har gjort, at de studerende er kommet mere på banen. Jeg synes, det er en styrkelse, at der tænkes i kompetencer og viden- og færdighedsmål. De studerende er i princippet selv ansvarlige for at kunne opfylde de krav, der ligger til faget. Den enkelte professionshøjskole er forpligtet på at kunne udbyde den undervisning, der gør, at de har denne mulighed. Jeg synes, de studerende er blevet mere opsøgende selv.

I aftaleteksten for LU13 står der også, at der skal samarbejdes med konservatorierne. Gør I det?

Ja. Vi har gennem flere år haft et samarbejde med konservatoriet gennem MAX-MUSIK projektet. Det er måske ikke så meget et decideret samarbejde men et projekt, vi er fælles om. Vores studerende mødes f.eks. ikke, men arbejder med de samme børn. Dette samarbejde kunne godt udvides. Men for at udvikle sådanne samarbejdsrelationer, er der mange ting, der skal falde i hak. Det er mange institutionslag, der skal blive enige, og det er ikke så enkelt endda.

Hvad er din ønskeliste til at udvikle musikfaget i LU13?

Jeg vil gerne ønske, at det var muligt med flere moduler. Musikstudiet skulle foregå over længere tid, fremfor at være koncentreret på 1. år, som vi gør her i Odense. Så ville vi få mere tid til den fordybelse, der er nødvendig for at kunne lære et håndværk med instrumentale færdigheder og sang. Den udviklingsproces kan ikke presses sammen. På den måde vil der også være mulighed for, at de studerende kan deltage i mono- eller tværfaglige specialiseringsmoduler i musik. Men som jeg ser det lige nu, har vi været igennem et forsøgs-år, hvor vi har gjort mange erfaringer, som vi så må bygge videre på de næste år.

1. Læs bl.a. Dansk Sang nr. 6-12/13 og Dansk Sang nr. 1-13/14 (Se artiklerne nr. 73, 90 og 91)
2. Kompetencemål og nationale moduler for undervisningsfaget musik kan findes her: www.semhus.dk
3. Læs om Max Musik i Dansk sang 6 11/12 (Se artikel nr. 78)

